

SAKSFREMLEGG

Godkjent av:

Arkiv: A10 &00

Saksbehandler: Sigrun Wiig

Arkivsaksnr.: 01/01661

HØRINGSUTTAELSE OM NY BARNEHAGELOV

Rådmannen anbefaler formannskapet å fatte slikt

v e d t a k:

Rådmannens forslag til høringsuttalelse til ny barnehagelov, datert 17.12.2004, vedtas.

1. Sammendrag og konklusjon.

1.1 Hva saken gjelder.

Asker kommune har mottatt høringsnotat fra Det kongelige barne- og familiedepartement(BFD) med utkast til ny barnehagelov. Høringsfristen er 10 januar 2004. Tidsfristen er urimelig kort og vi får av den grunn ikke behandlet høringen ute i barnehagenes Brukerråd og SU. Det er betenkelig at BFD setter så kort frist på en lov som omhandler en hel sektor og får store konsekvenser for driften. I forslaget til ny barnehagelov ønsker departementet å imøtekomme behovet for en forenkling og modernisering av dagens lov av 5. mai 1995 nr. 19. Utgangspunktet med forslaget til ny barnehagelov med forskrifter er at det inneholder en rekke forenklinger som i sum skal gjøre lovverket mer brukervennlig.

Et utviklingstrekk har vært at kommunene gradvis har fått flere oppgaver og plikter som barnehagemyndighet. Dette utvikles videre ved å la kommunesektoren som får ansvaret for å løse en oppgave, også får ansvaret for å finne måter å organisere oppgave- løsningen på. Dette ser vi på som en positiv utvikling. Kommunene får større handlingsrom, men det er også viktig at lovverket ivaretar føringer som er viktige for likeverdighet i sektoren.

1.2 Rådmannens konklusjon.

Rådmannen slutter seg til prinsippet om at kommunene gis et utvidet ansvar for å legge til rette for å skaffe barnehageplasser, og for å godkjenne barnehagevirksomhet. Rådmannen mener at forslaget vil kunne gi et sterkere fokus på å gi brukerne et kvalitetsmessig bedre barnehagetilbud. Det må imidlertid være en helt klar forutsetning at kommunene gis nødvendige økonomiske og faglige rammer for å kunne ivareta det utvidede ansvaret. Videre at staten ivaretar sitt ansvar for å skaffe tilstrekkelig og kvalifisert personale.

2. Bakgrunn for saken. Saksopplysninger.

Barnehagelovens historie. Drift av barnehager ble første gang regulert ved forskrifter om daginstitusjoner for barn fastsatt av Sosialdepartementet i 1954 med hjemmel av barnevernloven. Den første egne lov om barnehager ble vedtatt i 1975. Loven gikk i perioden 1975 til 1995 gjennom noen revisjoner. På 1980- og 1990 tallet var barnehagesektoren i sterk utvikling. Gjennom en Ot.prp.nr 68(1993-94) Her ble det påpekt at kommunene trengte et mer hensiktsmessig lovverk for å sikre den resterende barnehageutbyggingen, slik at barnehagetilbudet ble godt samordnet og tilpasset lokale forhold.

Ot.prop. nr. 68 ga også startsignalet til å fastsette en rammeplan for barnehagen.

2.2 Problemstillingen.

Det har de siste 20 årene pågått en intensiv utbygging av barnehagesektoren. I Asker kommune har det vært stor utbyggingsaktivitet over flere år, og kommunen har i dag en god dekningsgrad vedr. barnehageplass spesielt over 3 år. Det er stor økning i antall barn som har tilbud i barnehage, økning i antall barnehager og økning i antall oppholdstimer totalt. Tall som illustrerer dette er at vi i 2000 hadde 2436 barnehageplasser og 3016 barnehageplasser i 2004. Tilbudet er blitt fleksibelt og brukervennlig. Asker var tidlig ute med oppretting av naturgrupper som er blitt et populært tilbud. Det er vedtatt egne retningslinjer for denne driftsformen.

Barnehager har i denne perioden gått fra å være et tilbud for de få til å omfatte nær 70 % av alle førskolebarn.

Barnehager er blitt et velferdsgode med høy legitimitet i befolkningen.

Barnehageforliket som ble inngått av partiene på Stortinget i juni 2003, forutsatte at full barnehagedekning skulle oppnås i løpet av 2005.

Regjeringens nye mål er at sektoren skal være utbygd i løpet av 2006. Det departementet nå definerer som mål er at alle som ønsker det skal få et barnehagetilbud til sine barn. Nærmere definisjon om dette vil komme mer utførlig i forskriftene.

Ved innføring av makspris og forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, har brukernes forventninger og ønsker påvirket økt etterspørsel etter barnehageplasser. Resultatet av disse strukturendringene er at det tar lengre tid enn forventet å nå målet om full barnehagedekning. I Asker har lavere foreldrebetaling ført til økt etterspørsel av fulltids plasser. I det utsendte lovforslaget skapes det inntrykk av at det allerede er full barnehagedekning, mens virkeligheten er at sektoren egentlig er i en utbyggingsfase som venter på å bli en ferdig utbygd sektor.

2.3 Forutsetninger, forhold til budsjett/økonomiplan, jus, avtaler m.v.

Barnehagene finansieres i dag hovedsakelig gjennom tre inntektskilder: statstilskudd, kommunalt tilskudd og foreldrebetaling.

Offentlige myndigheter er i dag den viktigste og største finansieringskilden for barnehagene, både private og offentlig eide. Fra og med 1. mai 2004 utgjør den offentlige finansieringen om lag 80 % av inntektene i barnehagene. De resterende 20% av inntektene kommer nesten utelukkende fra foreldrebetaling. Forskrift om likeverdig behandling av barnehager, som trådte i kraft 1. mai 2004, gir kommunen et finansieringsansvar for sektoren. Den kommunale finansieringen skal som hovedregel sørge for at barnehagene, uavhengig av eierskap, får dekket kostnader til drift som ikke dekkes av foreldrebetaling. Driftstilskudd til barnehager innlemmes i inntektssystemet fra 1. januar 2006. Det er flertall på Stortinget for overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren.

Rammefinansiering av barnehagesektoren har vært et mål i flere år. Rammefinansiering innebærer at kommunene får ansvar for finansieringen av en tjeneste og at staten tilfører kommunene midler gjennom inntektssystemet. Dette høringsnotatet har som utgangspunkt at ansvaret for finansieringen av barnehagene skal overføres til kommunene i nær fremtid. Dette vil innebære at dagens ordning med øremerket statstilskudd, som gis etter fastsatte satser til den enkelte barnehage avvikles.

3. Rådmannens vurderinger.

Som det fremgår ovenfor slutter rådmannen seg til prinsippet om at kommunene tillegges et økt ansvar for barnehagetilbudet. En forutsetning for dette må imidlertid være at overordnet myndighet sikrer at kommunene kan ivareta dette ansvaret på en forsvarlig måte.

Det er i utgangspunktet positivt at kommunene blir tillagt noe videre rammer for hvorledes dette ansvar skal ivaretas, det gjelder både for å skaffe plasser og for å bestemme innhold/kvalitet på

tjenestene. Rådmannen mener at notatet ikke i tilstrekkelig grad klargjør hvorledes dette økte ansvar skal ivaretas. Det forhold at egenkontrollen i kommunens styrkes er positivt for det kommunale selvstyret og den lokale tilpasning av tjenester, men det er en resursskrevende modell.

Rådmannen savner en omtale av de økonomiske konsekvensene som vil følge et økt ansvar og økte oppgaver. Det er videre behov for at staten erkjenner sitt ansvar for å skaffe tilstrekkelig kvalifisert personale til sektoren. En god tilgang på kvalifisert personale blir en avgjørende forutsetning for at kommunene skal kunne ta sin del av ansvaret.

Rådmannen viser for øvrig til høringsnotatet, datert 17.12.04 som følger vedlagt.

Det er mottatt en del uttalelser disse følger vedlagt.

Bjørn Orhagen

Vedlegg:

1. Notat til BFD fra AK
2. Kopi av sammendrag av departementets høringsnotat.
3. Forslag til ny lov om barnehager og eksisterende lov om barnehager
4. Høringsuttalelse fra Utdanningsforbundet
5. Uttalelse fra brukerrådet i Holmen barnehage
6. Uttalelse fra ledergruppen i Holmen barnehage
7. Uttalelse fra Marianne Randen
8. Uttalelse fra foreldrenes arbeidsutvalg v/ Brendsrud barnehage